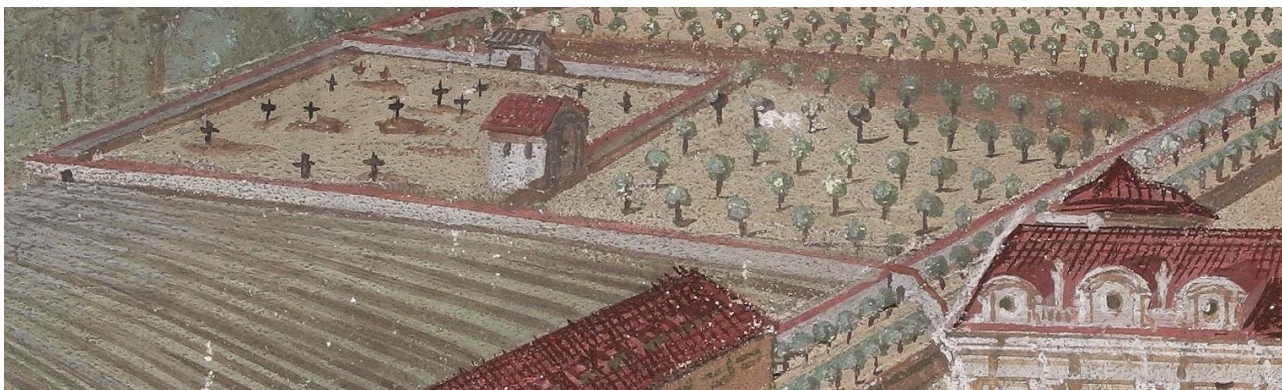

NOVÝ BŘEVNOVSKÝ HŘBITOV A HŘBITOVNÍ KAPLE SV. LAZARA

Původní hřbitov se nalézal „za vinicí, nedaleko cesty, kterou do vesničky Břevnova se chodí. Na tomto hřbitově stávala kaplička a na konci zahrady posvátný sloup.“ [Holub 2014, s. 88.]

Benno II. Löbl (opatem 1738–1751) roku 1739 založil v Břevnově **nový hřbitov**, a to na západním konci horní části klášterní zahrady, poblíž lesíka tam stojícího. **23. července 1739** časně zrána opat Löbl hřbitov posvětil a poté sloužil mši svatou – v klášterním kostele sv. Markéty, neboť hřbitovní kaple ještě nestála. Tu dal – podle návrhu Anselma Luraga – postavit opat Bedřich Grundtmann; **2. října 1762** ji posvětil „ke cti Jména P. Marie“ a sloužil v ní první mši svatou.

Josef Hager, *Klášter sv. Markéty v Břevnově*; nástěnná malba v hlavním sále prelatury broumovského kláštera, kolem roku 1765. V levé části výřezu malby je břevnovský hřbitov založený roku 1739. Hřbitovní kaple ještě bez přední části s věžičkou.

Roku **1778** dostala kaple jiné zasvěcení – **sv. Lazara**. Tehdy byla rozšířena o přední (západní) polovinu, byla opatřena věžičkou a pod kaplí byla zbudována pohřební krypta. Kaple je po této úpravě 12 m dlouhá, 3 m široká a 3 m vysoká.

Hřbitovní kaple sv. Lazara, pohled od jihu, z pohřebiště břevnovských benediktinů založeného roku 1869 [k tomu dále].

Malby na klenbě pocházejí pravděpodobně z dílny Josefa Hagera; ve východní části kaple je to *Poslední soud*, v západní polovině jsou ornamentální motivy (1778).

Hagerovým dílem (nebo některého z jeho žáků či spolupracovníků) je také iluzivní oltářní architektura s obrazem *Vzkříšení Lazara* (rovněž 1778).

Jako oltářní stůl (mensa) slouží náhrobní deska opata Ulrika [Ulricus / Oldřich † 1381; podrobný popis desky Holub 2014, s. 86–89].

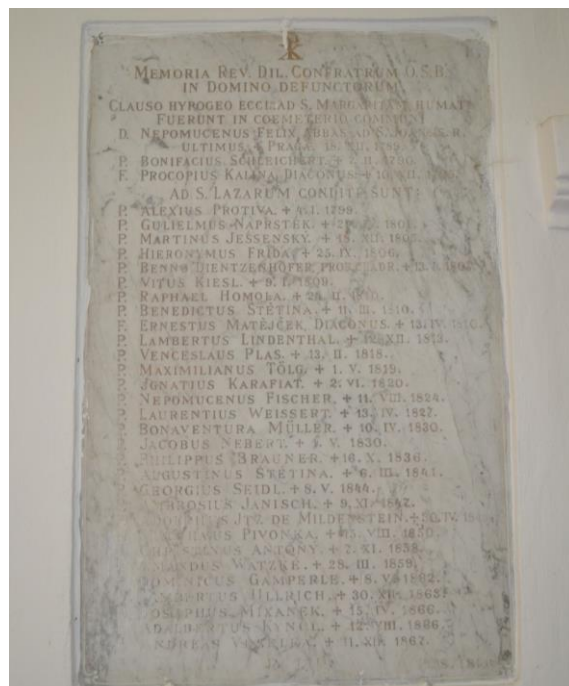
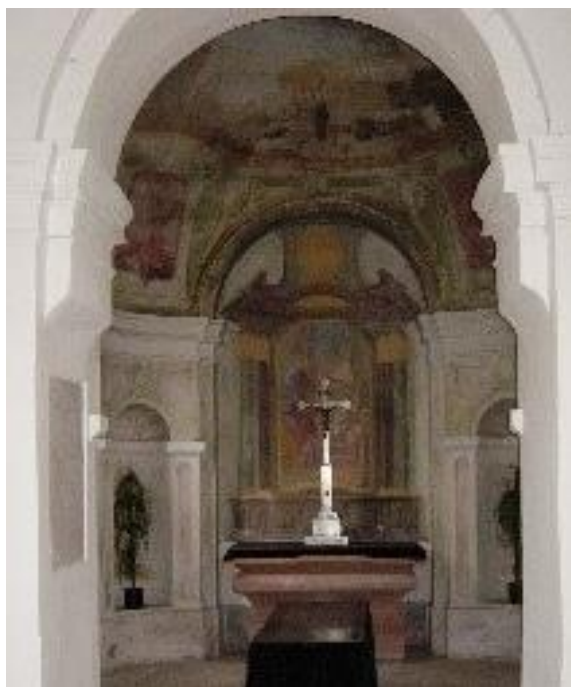
Původní malý zvon posvětil opat Grundtmann 6. října 1766 ke cti sv. Benedikta a sv. Barbory; ten byl po dostavbě kaple přemístěn do věžičky [původní zavěšení nezjištěno]. Odtud byl roku 1785 tento původní zvonek zeizen [kaple byla tehdy celkově vykradena]. Nový zvon [váha cca 27 kg] zakoupil břevnovský farář Vít Kiesl v září 1788. Pro malou věž kaple zřejmě nevyhovoval, proto tam byl roku 1822 umístěn menší zvonek o váze cca 9,5 kg, s rámem přibližně stejné hmotnosti.

Roku 1847 bylo u hřbitovní kaple zřízeno nové schodiště, také nové schody do hrobky [vstup byl zvenku na severní straně kaple] a uvnitř byla opravena dlažba, roku 1858 byla opravena věžička kaple poškozená ohněm, roku 1882 byla kaple sv. Lazara opravena a vymalována.

Další opravy kaple proběhly roku 1927 [střecha a omítka] a poté až v 90. letech dvacátého století [to již nebyla v majetku kláštera]; tehdy byla provedena také oprava krypty a náhrobní desky se jmény pohřbených mnichů.

Kaple sv. Lazara sloužila jako bohoslužebný prostor [konaly se zde zádušní mše a bohoslužby v den vzpomínky na všechny věrné zemřelé / 2. 11. – „dušičky“] až do poloviny 20. století.

V kryptě kaple sv. Lazara bylo v letech 1778 až 1783 a 1799 až 1867 uloženo k poslednímu odpočinku třicet břevnovských benediktinů a dva klášterní zaměstnanci; jména zde pohřbených osob jsou uvedena na náhrobní desce v severní stěně interiéru kaple.

ROZŠÍŘENÍ BŘEVNOVSKÉHO HŘBITOVA V ROCE 1869

Na jaře roku 1869 byla krypta u sv. Lazara zazděna a břevnovský hřbitov byl rozšířen: východní zeď u kaple sv. Lazara až k jižnímu rohu byla zbořena a o několik metrů dále byla postavena nová zeď. Rozšíření bylo provedeno hlavně proto, aby mohlo být založeno nové pohřebiště řeholníků, jelikož krypta pod hřbitovní kaplí již nestačila. Tato nová část hřbitova byla posvěcena 17. května 1869 opatem Janem Nepomukem Rotterem [opatem 1844–1886]. Na klášterním pohřebišti byla umístěna socha sv. Prokopa [K. J. Hiernle, 1743], která původně stávala na kapličce svatých Vintře a Prokopa v Týnce, jež byla zbořena roku 1868. Na novém pohřebišti řeholníků byl první pochován **P. Metoděj Faster**, břevnovský farář na odpočinku [† 18. února 1870].

ROZŠÍŘENÍ BŘEVNOVSKÉHO HŘBITOVA V ROCE 1881

Pro nadále se rozrůstající břevnovskou obec byl zanedlouho hřbitov opět nedostačující; proto byl, opět na pozemku a na náklady kláštera znovu rozšířen [západním směrem]. Nová hřbitovní plocha, přibližně stejné velikosti jako stávající, byla **2. října 1881** posvěcena opatem Rotterem.

Majitelem hřbitova i kaple sv. Lazara je nyní hl. m. Praha – Správa pražských hřbitovů.

LITERATURA

Blažiček, O. J., Čerovský, J., a Poche, E. *Klášter v Břevnově*. Praha: V. Poláček, 1944, s. 65.

Holub, Bonifác. *Paměti farnosti u sv. Markéty v Břevnově a blízkého okolí*. 1. vyd. 1890. 2. vyd. Praha: Benediktinské arcidiákonství sv. Vojtěcha a sv. Markéty, 2014, s. 83, 87n., 101, 140, 143, 156.

Schramm, Romuald. *Memoria abbatum et fratrum monasteriorum Břevnoviensis et Braunensis O.S.B. in Domino defunctorum*. 2. vyd. 1888, s.n.

Vilímková, Milada, a Preiss, Pavel. *Ve znamení břevna a růží: historický, kulturní a umělecký odkaz benediktinského opatství v Břevnově*. Praha: Vyšehrad, 1989, s. 110.

K dalšímu vývoji břevnovského hřbitova např.:

Lány, Jeronym. *Hřbitov u sv. Markéty v Břevnově 1739–1999*. Praha: Správa pražských hřbitovů, 2000.

Podobský, Milan, a Noll, Jindřich. Břevnovský hřbitov. In Tryml, Michal (ed.). *Kniha o Břevnově*. Praha: ÚMČ Praha 6, 2007, s. 211–215.

Jindráková, Julie. *Naučná stezka významných osobností břevnovského hřbitova*. Břevnov 2018.

[Siostrzonek, P. P.] *Petr Prokop Siostrzonek – arcidiákon břevnovského kláštera*. Edice Osudy. Praha: Radioservis, 2018, s. 184–189.

